

4

JÄRJESTÖJEN PÄÄMÄÄRÄ, TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

SISÄLTÖ

Johdanto	399
Päämäärä.....	400
1. Luonnon monimuotoisuus vahvemmin osaksi järjestöjen toimintaa	401
2. Mahdollistava toimintaympäristö ja yhteistyö perustaksi	402
3. Talousmetsien arvokkaat luontokohteet turvaan.....	404
4. Talousmetsien monimuotoisuudelle arvokkaat rakennepiirteet vahvoiksi	405
Säästöpuut	405
Lahopuu	406
Sekapuustoisuus, erityisesti lehtipuusekoitus	406
Vesistöjen ja pienvesien suojavyöhykkeet.....	406
Palanut puu ja palojuoksumot	407
Riistatiheiköt ja puuston kerroksellisuus	407
Metsänkasvatustavat	407
Suometsät	408
5. Peltomaa monipuolisemmaksi	410
Peltomaan ominaisuudet	410
Kasvinsuojeluaineiden käyttö	410
Ekologiset nurmialueet ja monimuotoisuusalat	410
6. Reuna- ja piennaralueille erityishuomiota	412
7. Perinnebiotoopeille ja luonnonlaitumille riittävä ja laadukas hoito.....	413
8. Vapaaehtoisen suojelualueiden perustamisen ja ennallistamisen loikka.....	414
ORGANISATIONERNAS SYFTE, MÅL OCH ÅTGÄRDER.....	415
Syfte	416
1. Naturens mångfald får en starkare roll i organisationernas verksamhet	417
2. Möjliggörande verksamhetsomgivning och samarbete som grund.....	418
3. Ekonomiskogarnas värdefulla naturobjekt tryggas	420
4. Strukturdrag som är viktiga för mångfald i ekonomiskog stärks	421
Naturvårdsträd	421
Död ved	422
Blandbestånd, särskilt inslag av lövträd	422
Skyddszoner vid vattendrag och småvatten.....	422
Brandskadad ved och brandkontinuum.....	423
Skyddsbuskage och skiktat trädbestånd	423
Skogsbruksmetoder	424
Torvmarksskogar	424
5. Mångsidigare åkermark.....	426
Åkermarkens egenskaper	426
Användningen av växtskyddsmedel	426
Miljövallar och mångfaldsarealer	426
6. Särskild fokus på kantzoner	428
7. Tillräcklig, högklassig skötsel av kulturbiotoper och naturbeten.....	429
8. Ett uppsving för grundande och restaurering av frivilliga skyddsområden.....	430

JOHDANTO

MTK:n ja SLC:n luonnon monimuotoisuuden tiekartta koostuu päämäärästä, tavoitteista sekä toimenpiteistä. Kokonaisuudella pyritään luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja edistämiseen tavalla, joka on sovittavissa yhteen kannattavan ja kestävä ruuan- ja puuntuotannon kanssa. Tiekartta ohjaa toimintaa niin, että monimuotoisuutta hyödyttäviä toimenpiteitä tehdään järjestöjen kaikilla tasoilla. Tiekartan toteutus etenee tulevien vuosien aikana askel kerrallaan siten, että kokonaiskestävyys ja pitkäjänteisyys varmistetaan. MTK ja SLC tavoittelevat siirtymää, joka on järjestöjen sekä käytännön maa- ja metsätalouden toiminnassa tapahtuvien muutosten osalta ennakoitava, hallittu ja hyväksyttäväksi koettu.

Tavoitteiden ja toimenpiteiden pohjana on tiekartan tekemisen aikana koottu tutkimustieto. Se osoittaa, että luonnon monimuotoisuuden hyväksi on tehtävä nykyistä enemmän. Kirjauksissa on pyritty tasapainottamaan yhtäältä ekologiset tarpeet ja toisaalta käytännön toimeenpanon mahdollisuudet. Maa- ja metsätalouden tutkimusosioihin sisältyvät skenaariotarkastelut antavat viitteitä siitä, mitä vaikutuksia eri mittaluokkien toimilla olisi paitsi luonnon monimuotoisuuden, myös yhteiskunnan kannalta. Mikään tarkastelluista skenaariosta ei kuitenkaan sellaisenaan muodosta tiekarttaa.

Metsiä on Suomessa paljon ja maatalousympäristöjä vähän. Talousmetsät tuottavat erilaisia hyötyjä puuntuotannosta virkistykseen samanaikaisesti, kun taas pellot on tarkoitettu pääasiassa ruuantuotantoon ihmisiä varten. Nämä erot heijastuvat myös tiekartan tavoitteissa ja toimenpiteissä. Talousmetsissä tavoitteena on ylläpitää ja parantaa monimuotoisuutta laajasti koko maisemassa, kun taas maatalousympäristöissä monimuotoisuus ja siihen liittyvät toimet kohdistuvat erityisesti reuna-alueille sekä perinnebiotoopeille ja luonnonlaitumille. Pelloilla luonnon monimuotoisuutta huomioidaan ruuantuotannon ohessa.

Maatalouden tärkein tehtävä on huolehtia riittävästä kotimaisesta ruuantuotannosta. Vaikka Suomen pinta-alasta vain seitsemän prosenttia on maatalousmaata, peltoresurssi on silti merkittävä. Peltojen määrä ei enää lisäännä, sillä jatkossa pellonraivaus tulee politiikkaohjauksen takia olemaan erittäin vähäistä. Tämä on luonnon monimuotoisuuden kannalta hyvä kehityssuunta. Oma ruuantuotantoa vaarantamatta tuotannollisesti heikoimpia lohkoja on mahdollista siirtää tehokkaampien monimuotoisuustoimenpiteiden piiriin. Näiden toimenpiteiden on perustuttava vapaaehtoisuuteen, minkä lisäksi niistä aiheutuvat tulonmenetykset on korvattava oikeudenmukaisesti ja niiden on mahdollistettava markkinaehtoinen ansainta. Menestyvän ja pitkällä aikavälillä kestävä ruuantuotannon edellytyksenä on toiminnan kannattavuus. Kustannukset on saatava katettua markkinoilta tulevilla lisätuotoilla.

Perhemetsätaloudessa voidaan yhdistää kannattava puuntuotanto, luontoarvojen säilyttäminen ja metsien merkitys ihmisten hyvinvoinnille. Taloudellisesti kannattava metsätalous antaa mahdollisuuden panostaa myös monimuotoisuuteen. Metsänomistajien tulee saada osansa luonnon monimuotoisuuden eteen tehtävien toimien hyödyistä taloudellisesti. Markkinoiden kautta saatavalla rahoituksella on oltava jatkossa nykyistä isompi rooli, jotta toimintaa voidaan kehittää ja metsien tuottamien hyötyjen turvaamisen kustannukset jakautuvat oikeudenmukaisesti. Metsänomistajien oikeutta ja mahdollisuuksia tavoitteidensa mukaiseen kestäväan metsätalouteen tulee tukea ja kunnioittaa. Lisäksi on muistettava, että metsäluonnossa muutokset tapahtuvat hitaasti ja monimuotoisuustoimenpiteiden tulokset näkyvät viipeellä.

Tiekartan tavoitteet ja toimenpiteet on jaettu kahdeksaan teemaan, jotka kattavat yleisen järjestötoiminnan, toimintaympäristön sekä maatalous- ja metsäympäristöjen monimuotoisuuden keskeiset osat. Kirjauksissa järjestöillä tarkoitetaan MTK:n ja SLC:n organisaatioiden eri tasoja eli keskusliittoja, alueellisia tuottajaliittoja, paikallisia tuottajayhdistyksiä

sekä metsänhoitoyhdistyksiä. Järjestöjen perustan muodostavat yksittäiset jäsenet päättävät itse omista ratkaisuistaan, joten toimenpiteitä ei ole muotoiltu yksittäisiä jäseniä koskeviksi. Metsänhoitoyhdistysten palvelujen ja muun toiminnan kehittäminen tehdään Metsänomistajat-strategiassa sovitun työnjaon mukaisesti. Kirjauksissa tuodaan esiin myös järjestöjen näkemyksiä muiden toimijoiden roolista sekä toimijoiden välisestä yhteistyöstä, sillä useimpiin tavoitteisiin pääseminen ei riipu vain järjestöistä itsestään.

PÄÄMÄÄRÄ

MTK ja SLC jäsenineen toimivat luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja edistämiseksi siten, että maa- ja metsätalouteen kytköksissä oleva luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen pysähtyy ja luonnon monimuotoisuus kääntyy elpymisuralle. Järjestöt rakentavat yhdessä muiden toimijoiden kanssa vakaata, ennakoitavaa ja mahdollistavaa toimintaympäristöä, jossa luonnon monimuotoisuuden edistäminen on erottamaton osa kestäviä, vastuullisia ja kannattavia maaseutuelinkeinoja.

1. LUONNON MONIMUOTOISUUS VAHVEMMIN OSAKSI JÄRJESTÖJEN TOIMINTAA

TAVOITTEET

- Järjestöjen eri tasoilla ja jäsenistössä ymmärretään luonnon monimuotoisuuden merkitys elämän ja hyvinvoinnin sekä jäsenten elinkeinojen perustana. Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja edistämiseen suhtaudutaan myönteisesti.
- Järjestöjen asettamat tavoitteet ja toimenpiteet monimuotoisuuden turvaamiseksi ja edistämiseksi tunnetaan järjestöjen eri tasoilla ja jäsenistössä.
- Järjestöjen luottamus- ja toimihenkilöt edistävät omassa toiminnassaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.
- Tiekartan toimeenpanoa seurataan. Tiekarttaa päivitetään tarvittaessa seurannan perusteella.
- Järjestöt tietävät, miten jäsenet suhtautuvat luonnon monimuotoisuutta koskeviin asioihin sekä millaista toimintaa jäsenet järjestöltä luonnon monimuotoisuuden osalta odottavat. Järjestöt vastaavat edunvalvonnallaan ja jäsenpalvelullaan jäsenten tarpeisiin.
- Järjestöissä kunnioitetaan jäsenten erilaisia tavoitteita maa- ja metsäomaisuuden käytössä sekä elinkeinonharjoittamisessa. Luontoarvojen ylläpitäminen ja tuottaminen nähdään tärkeänä ruuan- ja puuraaka-aineen tuottamisen rinnalla.
- Luonnon monimuotoisuus on yksi järjestöviestinnän painopisteistä sekä sisäisessä että ulkoisessa viestinnässä. Jäsenet pitävät luonnon monimuotoisuutta koskevaa järjestöviestintää itselleen hyödyllisenä. Järjestöjen positiivinen medianäkyvyys luontoasioissa lisääntyy.
- Metsänhoitoyhdistyksissä on sekä korkeatasoinen perusosaaminen metsätalouteen kytkeytyvästä luonnon monimuotoisuudesta että luonnon monimuotoisuuteen erikoistunutta osaamista.
- Metsänomistaja saa metsänhoitoyhdistyksestä kaikki tarvitsemansa luonnon monimuotoisuuteen liittyvät palvelut. Metsänhoitoyhdistykset pystyvät tarjoamaan hyvin tuotteistettuja luonnonhoitopalveluita liiketoiminnallisesti kannattavasti.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- otamme tiekartan sekä asetetut tavoitteet ja toimenpiteet osaksi strategiaa, vastuullisuustavoitteita ja toiminnan suunnittelua järjestöjen eri tasoilla
- lisäämme luottamus- ja toimihenkilöiden sekä jäsenten ymmärrystä luonnon monimuotoisuuden merkityksestä ja vahvistamme osaamista luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi esim. jakamalla tietoa hyvistä käytännöistä ja toimintamalleista sekä tarjoamalla koulutusta
- valitsemme tiekartan toimeenpanon seurannalle mittarit
- selvitämme jäsenten sekä luottamus- ja toimihenkilöiden näkemyksiä säännöllisesti kyselyillä
- teemme luonnon monimuotoisuuteen liittyvästä järjestöviestinnästä erillisen suunnitelman, jolla pyrimme lisäämään positiivista näkyvyyttä ja tutkimukseen perustuvaa tietoa maa- ja metsätalouden kokonaiskestävyydestä
- kehitämme jäsenetuja luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta
- kehitämme metsänhoitoyhdistysten luonnonhoito- ja ympäristöpalveluita tuotteistamalla ja luomalla palvelukokonaisuuksia, jotka mahdollistavat kannattavan liiketoiminnan
- vahvistamme metsänhoitoyhdistysten ympäristöasiantuntijaverkoston osaamista ja toimintaa

2. MAHDOLLISTAVA TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA YHTEISTYÖ PERUSTAKSI

TAVOITTEET

- Järjestöt tekevät rakentavaa yhteistyötä muiden toimijoiden ja eri sidosryhmien kanssa sekä omilla toimialoillaan että yli toimialarajojen valtakunnallisesti sekä alue- ja paikallistasolla.
- Toimintaympäristö tukee tiekartassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja toimenpiteiden toteuttamista.
- Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja edistämiseksi käytettävät ohjauskeinot ovat mahdollistavia, kannustavia ja oikeudenmukaisiksi koettuja.
- Laadukas ja varmennettu luontotieto tukee luonnon monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden asettamisessa sekä vaikuttavassa ja kustannustehokkaassa toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Maanomistajalla on tieto alueitaan koskevasta luontotiedosta ja mahdollisuus tarkastella sitä.
- Markkinatalous on luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen ja parantamiseen tarvittavan rahoituksen merkittävin rahoituslähde. Luontotoeilla, ekologisella kompensatiolla ja ekosysteemipalveluilla on toimivat luontoarvomarkkinat.
- Luonnon monimuotoisuutta edistäviä toimia tehdään niin, että samanaikaisesti turvataan erilaiset ekosysteemipalvelut sekä huolehditaan omaisuudensuojasta, elinkeinojen kannattavuudesta, hyvästä metsänhoidosta ja ruoantuotannosta.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- panostamme Luontoarvot.fi-palvelun jatkokehittämiseen ja tunnettuuden lisäämiseen
- kannustamme tiloja tuottamaan luontoarvoja yhtenä osana tilan tuotantoa ja edistämme niihin perustuvaa ansaintaa mm. puukaupan yhteydessä ja luontoarvokaupan kautta
- ennakoimme ja edistämme uusia luonnon monimuotoisuuteen ja ekosysteemipalveluihin liittyviä liiketoimintamahdollisuuksia ja niiden kannattavaa hyödyntämistä
- hyödynnämme järjestötoiminnan ja palvelujen kehittämisessä ja tuottamisessa monipuolisesti eri rahoituslähteitä
- vahvistamme yhteistyötä eri toimijoiden, hallinnon, tutkimuksen ja muiden sidosryhmien kanssa monimuotoisuutta tukevien hankkeiden, parhaiden käytäntöjen ja osaamisen lisäämiseksi
- tuemme maa- ja metsätalouteen kytkeytyvää luonnon monimuotoisuuden tutkimusta

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ TOIMIJOIDEN YHTEISTYÖLTÄ JA MUILTA TOIMIJOILTA, ETTÄ

- kehitetään luontovaikutusten mittaamista ja seuranta luotettavan ja läpinäkyvän järjestelmän aikaansaamiseksi
- parannetaan luontotiedon kattavuutta, laatua, saatavuutta ja käytettävyyttä sekä kehitetään tietojärjestelmiä, joilla pystytään entistä paremmin varmistamaan monimuotoisuuden liittyvän tiedon saatavuus metsäammattilaisten, maanomistajien ja maataloustuottajien arjessa
- varmistetaan eri viranomaisten yhdenmukainen tulkinta ja päätöksenteko sekä viranomaisten välinen tiedonkulku
- järjestetään riittävä ja pitkäjänteinen valtion rahoitus METSO- ja Helmi-ohjelmien toteutukseen, EU:n ennallistamisasetuksen toimeenpanoon sekä metsätalouden kannustejärjestelmän mukaisiin luonnonhoitotoihin
- osoitetaan maa- ja metsätaloutta koskevaan luonnon monimuotoisuuden tutkimukseen sekä kattavaan luonnon monimuotoisuuden kehityksen ja luontolaadun toteutumisen seurantaan riittävät resurssit
- luodaan yhteinen tavoitetila luontoarvomarkkinoiden määrätietoiseksi kehittämiseksi
- kehitetään päätöstukipalveluita ja oppimisympäristöjä sekä ammattilaisille että maanomistajille monimuotoisuuden parempaan ymmärtämiseen ja huomioon ottamiseen
- parannetaan yhteistyötä ja tiedonkulkua metsäsektorin eri toimijoiden kesken yhteisten toimintamallien kehittämiseksi luontokohteisiin, rakennepiirteisiin ja toimenpiteiden toteuttamiseen liittyvän tiedon välittymiseksi läpi toteutusketjun
- panostetaan kannustavaan viestintään

3. TALOUSMETSIIEN ARVOKKAAT LUONTOKOhteET TURVAAN

Talouismetsien arvokkailla luontokohteilla tarkoitetaan lakisääteisesti suojeltavia luontotyypppejä ja lajien elinympäristöjä, metsäsertifiointin perusteella säästettäviä kohteita, maanomistajan vapaaehtoisuuteen perustuen suojeltavia METSO-kriteerit täyttäviä tai muita kohteita sekä sellaisia uhanalaisten lajien esiintymispaikkoja, joiden turvaamiseen ei ole lakisääteistä velvoitetta.

TAVOITTEET

- Metsänomistaja on tietoinen maillaan olevista talouismetsien arvokkaista luontokohteista. Metsänomistaja on määritellyt tavoitteensa maillaan olevien arvokkaiden luontokohteiden säilyttämiselle. Tavoitteet välittyvät eteenpäin toimeenpanoketjussa ja toteutuvat.
- Talouismetsien arvokkaat luontokohteet säilytetään jättämällä ne metsänkäsittelyn ulkopuolelle tai käsittelemällä niitä erityistoimin.
- Vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta vahvistetaan keskittämällä toimia erityisesti monimuotoisuudelle arvokkaimpien ja uhanalaisten lajien turvaamiselle tärkeimpien kohteiden yhteyteen.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- lisäämme metsänhoitoyhdistysten ja maanomistajien osaamista talouismetsien luontokohteiden tunnistamisessa ja säilyttämisen tavoissa
- otamme metsänhoitoyhdistyksissä käyttöön Uhanalaisten lajien turvaaminen metsätaloudessa -toimintamallin mukaiset menettelytavat
- selvitämme luontokohteisiin ja niiden hoitoon liittyvien metsänhoitoyhdistysten palvelujen ja toimintatapojen kehittämistarpeet ja teemme suunnitelman kehittämistoimien toteuttamiseksi
- viestimme maanomistajille eri rahoitus- ja tukijärjestelmien sekä luontoarvomarkkinoiden mahdollisuuksista saada rahoitusta luontokohteiden säilyttämiseen sekä luonnonhoitotöihin ja -hankkeisiin

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ TOIMIJOIDEN YHTEISTYÖLTÄ JA MUILTA TOIMIJOILTA, ETTÄ

- parannetaan eri toimijoiden välistä tiedonkulkua, jotta tieto luontokohteista ja niihin liittyvistä metsänomistajan tavoitteista välittyy kaikille toimenpideketjun osallisille
- käynnistetään eri toimijoiden yhteinen lehto-ohjelma, jossa mm. tunnistetaan ja merkitään talouismetsälehdot metsätaloustoimenpiteiden ja metsäsuunnittelun yhteydessä paikkatietoon sekä täsmennetään talouismetsälehtojen käsittelymalleja kohteiden luontoarvojen turvaamiseksi
- kehitetään toimintamalleja, joilla luontokohteen välittömässä ympäristössä voidaan toimia kohteen monimuotoisuusarvoja tukevalla tavalla ja näin nostaa luontokohteen tehollista pinta-alaa
- kehitetään luontokohteiden tunnistamista ja ennakkosuunnittelua tukevaa paikkatietoa ja sen käyttämistä
- varmistetaan, että kohteiden määrittelyt, rajaukset ja käsittelyä koskevat ohjeistukset ovat selkeitä ja eri hallinnonaloilta tuleva ohjaus ei ole ristiriitaista
- uudistetaan korvauskäytäntöjä niin, että ne tukevat myös laajempien kohteiden turvaamista

4.

TALOUSMETSIIEN MONIMUOTOISUUDELLE ARVOKKAAT RAKENNEPIIRTEET VAHVOIKSI

TAVOITTEET

- Metsänomistaja on määritellyt tavoitteensa rakennepiirteiden säilyttämiselle ja vahvistamiselle sekä eri metsänkasvatustapojen hyödyntämiselle. Tavoitteet välittyvät eteenpäin toimeenpanoketjussa ja toteutuvat.
- Talousmetsien monimuotoisuudelle arvokkaat rakennepiirteet säilytetään ja niitä vahvistetaan ottamalla rakennepiirteet huomioon aiempaa paremmin metsien käsittelyn suunnittelussa ja toteutuksessa sekä niiden laadun mittaamisessa.
- Vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta vahvistetaan keskittämällä toimia erityisesti monimuotoisuudelle arvokkaimpien ja uhanalaisten lajien turvaamiselle tärkeimpien kohteiden yhteyteen.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- laadimme metsänomistajille suunnatun talousmetsien monimuotoisuudelle arvokkaita rakennepiirteitä käsittelevän opintokokonaisuuden, joka keskittyy talousmetsien luonnon monimuotoisuuden merkitykseen ja talousmetsän luonnonhoidon käytännön toimenpiteisiin
- kehitämme ja otamme metsänhoitoyhdistyksissä käyttöön menettelytavat (esim. Monimetsä-toimintamalli), joiden avulla varmistetaan metsänomistajan luonnonhoitotavoitteiden selvittäminen ja toteutuminen toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa
- selvitämme rakennepiirteisiin liittyvien metsänhoitoyhdistysten palvelujen ja toimintatapojen kehittämistarpeet ja laadimme suunnitelman kehittämistoimien toteuttamiseksi
- kehitämme ja otamme metsänhoitoyhdistyksissä käyttöön toimintamallin, jonka avulla raportoimme valtakirjakauppojen ja muiden palvelujen suorittamisen jälkeen metsänomistajalle, miten luonnon monimuotoisuutta koskevat metsänomistajan tavoitteet on toteutettu

SÄÄSTÖPUUT

TAVOITTEET

- Järeitä säästöpuita jätetään kaikissa metsänkäsittelyn vaiheissa pysyvästi siten, että säästöpuiden määrä lisääntyy turvaten lahopuujatkumon. Erityisesti vanhojen ja järeiden lehtisäästöpuiden sekä säästöpuuryhmien ja -metsiköiden määrä lisääntyy.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- tallennamme tiedon säästöpuuryhmistä metsänhoitoyhdistysten paikkatietoon
- hyödynnämme metsänhoitoyhdistyksissä paikkatietoa ja säästöpuutyökalua säästöpuiden ja säästöpuuryhmien valinnassa ja sijoittelussa (esim. keskittäminen ja kohdentaminen suojakaistoille tai luontokohteiden yhteyteen)
- kehitämme toimintamalleja ja metsänomistajien yhteistyötä säästöpuuryhmien muodostamiseksi luontokohteita tukeviksi kokonaisuuksiksi yli tilarajojen menevällä suunnittelulla
- kehitämme edellytyksiä saada säästöpuista taloudellista hyötyä osana puukauppaa sekä luonnonarvokaupan kautta

LAHOPUU

TAVOITTEET

- Järeää lahopuuta säilytetään ja tuotetaan niin, että edetään kohti tilannetta, jossa lahoasteiltaan ja muutoinkin laadultaan monipuolista lahopuuta on talousmetsissä keskimäärin 10 m³ / ha. Lahopuukeskittymiä luodaan erityisesti luontokohteiden läheisyyteen metsätuho-riskit minimoiden.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- viestimme lahopuun merkityksestä, oikaisemme vääriä käsityksiä lahopuun tuho-riskeistä sekä ohjeistamme tekopötkelöiden tekemiseen
- kehitämme ja otamme metsänhoito-yhdistyksissä käyttöön laadunseurannan pysty- ja maalahopuun säilymisestä puunkorjuussa ja maanmuokkauksessa
- luovomme järeän kuolleen puun poistamisesta metsästä

SEKAPUUSTOISUUS, ERITYISESTI LEHTIPUUSEKOITUS

TAVOITTEET

- Metsien monimuotoisuutta ja resilienssiä vahvistetaan lisäämällä puulajiston monipuolisuutta, sekapuustoisuutta ja lehtipuuston osuutta niin, että ylläpidetään talousmetsissä keskimäärin 10 % lehtipuusekoitusta. Lehtipuusekoitusta lisätään erityisesti sellaisilla kasvupaikoilla, joissa lehtipuut luontaisesti menestyvät.
- Lehtipuustoa säästetään metsän kasvatuksen kaikissa vaiheissa taimikonhoidosta lähtien niin, että monimuotoisuudelle arvokkaita säästöpuita on jätettävissä päätehakuvaiheessa.
- Hirvieläinkannat ovat tasolla, joka tukee lehtipuusekoituksen lisääntymistä ja lehtipuuvaltaisten metsiköiden perustamista. Maanomistajat voivat vaikuttaa hirvieläinkantojen tavoitתיheyden määrittelyyn tehokkaasti.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- kehitämme metsien hoidon ja käytön suunnittelun sekä toteutuksen työohjeita niin, että ne ottavat huomioon sekapuustoisuuden edistämisen ja lehtipuuvaltaisten metsien kasvattamisen mahdollisuudet
- viestimme taloudellisesti vähäarvoisten lehtipuiden säästämistä
- lisäämme osaamista sekametsien kasvatuksen kannalta potentiaalisten kohteiden tunnistamiseksi sekä sekapuustoisuutta suosivien metsänkasvatus- ja käsittelytapojen hyödyntämiseksi

VESISTÖJEN JA PIENVESIEN SUOJAVYÖHYKKEET

TAVOITTEET

- Jätetään vesistöjen ja pienvesien rannoille kohdekohtaisesti harkitut vaihtelevan levyiset suojavyöhykkeet, joilla turvataan vesien tilaa sekä vesielinympäristön että rantametsän monimuotoisuutta.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- varmistamme vähintään sertifiointin mukaisten suojavyöhykkeiden toteutumisen
- kohdennamme säästöpuuryhmät suojavyöhykkeelle silloin, kun se on perusteltua
- hyödynnämme paikkatietoa suojavyöhykkeen leveyden määrittelyssä ja tallennamme tiedon suojavyöhykkeen leveydestä metsänhoitoyhdistysten paikkatietoon

PALANUT PUU JA PALOJATKUMOT

TAVOITTEET

- Lisätään kulutuksia ja järeiden säästöpuiden polttoa sekä muuta monimuotoisuuden kannalta hyödyllistä tulen käyttöä suunnitelmallisesti siten, että kulutus- ja polttoalojen määrä kasvaa ja kulutukset keskitetään palojatkumalueille.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- kehitämme ja otamme metsänhoitoyhdistyksissä käyttöön toimintamallin, jonka avulla kulotettavaksi soveltuvat kohteet tunnistetaan suunnitteluvaiheessa, hakkuu ja säästöpuiden jättäminen suunnitellaan kulotusta tukevalla tavalla sekä varmistetaan, että maanomistaja on tehnyt päätöksen kulotusalueen jatkokäsittelyistä
- tallennamme kulotetut ja poltetut alueet metsänhoitoyhdistysten paikkatietoon
- perustamme metsänhoitoyhdistysten ympäristöasiantuntijaverkoston osaksi monimuotoisuuden kannalta hyödyllisen tulen käytön asiantuntijoiden ryhmän
- varmistamme, että metsänomistajat ja toimijat tuntevat uudistuneen kulotuksen tukijärjestelmän

RIISTATIHEIKÖT JA PUUSTON KERROKSELLISUUS

TAVOITTEET:

- Taimikonhoito ja harvennukset toteutetaan monipuolista metsänrakennetta ja monimuotoisuutta edistävällä tavalla turhaa raivausta välttäen ja suojatiheikköjä jättäen. Taloudellisesti vähämerkitykselliset lehtipuut ja katajat säästetään luontaisina tiheikköinä.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- laadimme ohjeistuksen metsän rakenteen monipuolistamiseksi ja tiheikköjen parhaiden sijaintipaikkojen tunnistamiseksi

METSÄNKASVATUSTAVAT

TAVOITTEET

- Metsänomistaja on tietoinen erilaisten metsänkasvatustapojen hyödyntämisen mahdollisuuksista ja vaikutuksista metsässään.
- Erilaisia metsänkasvatustapoja hyödynnetään metsänomistajan tavoitteiden mukaisesti metsien rakenteen monipuolistamiseksi.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- ylläpidämme ja vahvistamme metsänhoitoyhdistysten osaamista erilaisista metsänkasvatustavoista ja niiden toteuttamisesta käytännössä
- tunnistamme potentiaaliset jatkuvan kasvatuksen kohteet ja kerromme metsänomistajille eri metsänkasvatustapojen mahdollisuuksista heidän tavoitteitaan kunnioittaen
- suhtaudumme eri metsänkasvatustapoihin tietoperusteisesti ja neutraalisti sekä kerromme niistä neuvonnassa samoin periaattein

SUOMETSÄT

TAVOITTEET

- Luonnon monimuotoisuus vahvistuu osana suometsien kokonaisvaltaista ja monitavoitteista suunnittelua sekä maanomistajien välistä yhteistyötä lisäämällä.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- laadimme ja otamme metsänhoitoyhdistyksissä käyttöön suometsien kokonaisvaltaisen ja monitavoitteisen suunnittelun palvelu- ja toimintamallin
- laadimme metsänhoitoyhdistysten käyttöön hyvät käytänteet -ohjeistuksen ja omavalvonnan toimintamallin ojien kunnostushankkeisiin, jotta turhia ojien kunnostuksia ei tehdä, oja ei tarpeettomasti syvennetä tai lisätä ja vesiensuojelu on korkeatasoista
- käytämme metsänhoitoyhdistysten suunnittelemissa ja toteuttamissa hankkeissa parhaimpia saatavilla olevia vesiensuojeluratkaisuja
- edistämme maanomistajien keskinäistä yhteistyötä valuma-alue- ja aluetasojen tarkastelujen mahdollistamiseksi
- kerromme metsänomistajille suometsien kokonaisvaltaiseen suunnitteluun ja vesiensuojelurakenteisiin suunnatusta metsätalouden kannustejärjestelmän mukaisesta tuesta

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ TOIMIJOIDEN YHTEISTYÖLTÄ JA MUILTA TOIMIJOILTA, ETTÄ

Yhteistyön parantaminen

- parannetaan eri toimijoiden välistä tiedonkulkua, jotta tieto rakennepiirteitä ja niihin liittyvistä metsänomistajan tavoitteista välittyy kaikille toimenpideketjun osallisille
- kehitetään ja kootaan yhteen toimivia toimintamalleja maanomistajien keskinäisen yhteistyön lisäämiseksi ja eri toimijoiden tiedonvaihdon parantamiseksi niin, että aluetasosta suunnittelua voidaan vahvistaa
- vahvistetaan tiedonvaihtoa kehittämishankkeista ja luonnonhoidon toteutuksesta
- selvitetään mahdollisuuksia kulotukseen liittyvien resurssien yhteiskäyttöön
- parannetaan toimijoiden yhteistyötä paloatkumoalueilla, jotta saadaan lisättyä vaikuttavuutta kohdentamisella ja keskittämällä
- kehitetään talousmetsien luonnonhoidon laadunseurantaa sekä sisällytetään se kattavasti osaksi metsätaloustoimenpiteiden laadunarviointia ja luontovaikutusten todentamista

Paikkatiedon kehittäminen

- kehitetään paikkatietoon perustuvia työkaluja, joiden avulla voidaan tunnistaa kohteita, joilla tiheiköistä ja puuston kerroksellisuudesta olisi monimuotoisuudelle erityistä hyötyä
- edistetään mahdollisuuksia tallentaa säästöpuut ja muut toteutetut luonnonhoitoratkaisut paikkatietoon metsänomistajan hyödynnettäväksi
- jatkokehitetään säästöpuutyökalua ja parannetaan mahdollisuuksia tunnistaa säästöpuuryhmiä metsävaratiedosta
- kehitetään tehokkaita paikkatietoratkaisuja kokonaisvaltaisen ja monitavoitteisen suometsien hoidon suunnittelun tueksi
- tallennetaan eri organisaatioiden toteuttamat kulotukset ja poltot sekä luonnontuhojen metsäpaloalueet paikkatietoon, jotta saadaan tietopohjaa paloatkumoiden suunnittelulle

Tutkimuksen vahvistaminen

- kehitetään säästöpuumetsätalouden toimintamalleja tutkimuksen tuella
- vahvistetaan sekametsien kasvatuksen tutkimusta ja tuotetaan mallit erilaisten sekametsien uudistamiseen ja kasvatukseen
- kehitetään toimintamalli potentiaalisten sekametsäkohteiden tunnistamiseen
- ylläpidetään ja lisätään tutkimusta jatkuvasta kasvatuksesta ja sen toimivuudesta

Osaamisen lisääminen

- varmistetaan kulotukseen liittyvän osaamisen säilyminen ja vahvistetaan tarvittavan monipuolisen osaamisen ja tiedon jakamista toimijoiden kesken
- sisällytetään kulutusosaaminen vahvemmin ammatilliseen koulutukseen ja täydennyskoulutukseen

Muuta

- varmistetaan lehtipuu- ja sekametsien perustamisen mahdollistavan laadukkaan metsänviljelymateriaalin saatavuus
- rajoitetaan hirvieläinkantoja toimivien lupa- ja metsästyskäytäntöjen myötä tavalla, joka mahdollistaa myös lehtipuiden kasvatuksen

5. PELTOMAA MONIPUOLISEMMAKSI

PELTOMAAN OMINAISUUDET

TAVOITTEET

- Peltomaan rakenne, vesitalous ja viljelykunto paranevat edistään maaperän monimuotoisuutta, joka on perusta monimuotoiselle kasvi- ja eläinlajistolle peltoalueilla.
- Erikoiskasvinviljelyä lukuun ottamatta yhden kasvin monokulttuuria ei toteuteta miltään osin. Maan rakennetta parannetaan viljelykiertoja monipuolistamalla, ja merkittäväällä osalla viljakasvien alaa siirrytään kiertoihin, jotka sisältävät öljy- ja valkuaiskasvin katkaisukasvina. Näiden kasvien viljelyalan kasvu tapahtuu markkinaehtoisesti.
- Ekojärjestelmän nurmialat lisääntyvät hallitusti niin, että tukijärjestelmän tasapainoinen kokonaisuus säilytetään.
- Kerääjäkasviala lisääntyy 350 000 hehtaariin.
- Aidon, kevääseen jatkuvan kasvipeitteisyyden osuus yksivuotiskasvien viljelyssä lisääntyy merkittävästi.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- viestimme maataloustuottajille uusien, kestävien viljelymenetelmien myönteisistä vaikutuksista ja kannustamme heitä niiden hyödyntämiseen
- jaamme verkostoissamme tietoa onnistuneista käytännöistä kerääjäkasvien ja aidon kasvipeitteisyyden toteuttamisesta eri viljelyolosuhteissa

KASVINSUOJELUAINEIDEN KÄYTTÖ

TAVOITTEET

- Kasvinsuojeluaineiden käyttö on tarpeenmukaista ja vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä, kuten tehostettua viljelykiertoa, käytetään.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- viestimme vastuullisesta kasvinsuojeluaineiden käytöstä

EKOLOGISET NURMIALUEET JA MONIMUOTOISUUSALAT

TAVOITTEET

- Ekologisesti rikkaat nurmialueet lisääntyvät.
- Monimuotoisuusalat lisääntyvät merkittävästi.
- Peltolaidunnus lisääntyy.
- Alkuperäisrotujen ja -kasvien elinvoima turvataan.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- kannustamme siihen, että heikoimmille lohkoille, erityisesti viljanviljelyssä oleville, perustetaan monivuotisia monimuotoisuusnurmia, joissa huomioidaan sekä maanparannustavoitteet että pölyttäjähönteisten tarpeet
- kannustamme tiloja luonnon monimuotoisuutta edistävään peltolaidunnukseen osana eläinten hyvää hoitoa viestimällä peltolaidunnuksen hyödyistä
- edistämme luomutuotannon markkinaehtoista ja kuluttajalähtöistä lisääntymistä

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ TOIMIJOIDEN YHTEISTYÖLTÄ JA MUILTA TOIMIJOILTA, ETTÄ

- kasvatetaan öljy- ja valkuaiskasvien kotimaista markkinaa lisäämällä edelleen niiden käyttöä rehuteollisuudessa ja elintarviketeollisuudessa
- parannetaan valkuaiskasvien käyttökelpoisuutta varmistamalla kasvinjalostuksen resurssit sekä laajennetaan lajivalikoimaa
- säilytetään kerääjäkasveille maksettava tuki vähintään tämänhetkellä tasolla
- muutetaan tukijärjestelmää niin, että poistetaan kasvipeitteisyyden viimeinen perustamispäivä; talviaikaisen kasvipeitteisyyden perustaminen tulee rinnastaa syysviljojen kylvöön, jossa kasvuston aikaansaaminen kylvöajankohtapäätöksineen on viljelijän vastuulla; hallinnollisilla valvonnoilla voidaan todeta kasvipeitteisyyden olemassaolo kasvukauden lopussa ja keväällä ennen viljelykauden alkamista
- kehitetään tukihakemuksessa ilmoitettavia kasvikoodeja, jotta ne tuottaisivat nykyistä hyödyllisempää tietoa luonnon monimuotoisuuden kannalta
- lisätään maataloustuottajille suunnattua koulutusta kasvinsuojeluaineiden käytöstä, jotta tarpeenmukaisen torjunnan tavoitetta tehostetaan
- turvataan alkuperäisrotujen ekologisesti ja taloudellisesti kestävä kasvattaminen tukipolitiikalla ja tuotemarkkinoita kehittämällä
- edistetään luomutuotteiden menekkiä jalostusastetta nostamalla ja julkisissa hankinnoissa

6. REUNA- JA PIENNARALUEILLE ERITYISHUOMIOTA

TAVOITE

- Maataloustuottajat ja metsänomistajat tietävät pellonreunojen, pellon ja metsän välisten alueiden sekä reunametsien merkityksen luonnon monimuotoisuuden kannalta. He ovat määritelleet tavoitteensa reunavyöhykkeiden monimuotoisuutta hyödyttävälle hoidolle.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- viestimme reuna- ja piennaralueiden merkityksestä luonnon monimuotoisuuden kannalta
- kannustamme laajentamaan reunavyöhykkeitä voimakkaasti myös pellon puolelle varjoisilla, märkyiden vaivaamilla, paahteisilla tai muuten vajaatuottoisilla reuna-alueilla sekä avartamaan reunavyöhykemetsiä liiasta kasvustosta
- kannustamme yksityis- ja tilusteiden pientareiden hoidossa toimintatapoihin, joissa hyödynnetään pientareilla kasvavien kasvien koko kukinta-aika luonnon monimuotoisuuden eduksi

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ TOIMIJOIDEN YHTEISTYÖLTÄ JA MUILTA TOIMIJOILTA, ETTÄ

- perustetaan kansallinen reunavyöhykeohjelma, jonka tavoitteena on vahvistaa reunavyöhykkeiden monimuotoisuuden tutkimusta Suomessa, määrittää sopivat reunavyöhykekasvustot sekä käsittelymallit ja -ohjeet erilaisille alueille sekä lisätä osaamista ja neuvontaa reunavyöhykkeiden hoidossa
- tuetaan reuna- ja piennaralueisiin liittyvää toimintaa muista rahoituslähteistä kuin CAP-varoista

7.

PERINNEBIOTOOPILLE JA LUONNONLAITUMILLE RIITTÄVÄ JA LAADUKAS HOITO

TAVOITE

- Hoidettujen perinnebiotooppien ala on 52 000 hehtaaria ja kohteiden hoito on laadukasta.
- Luonnonlaitumien laidunnuksen edellytykset paranevat.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- parannamme perinnebiotooppien hoidon markkinaehtoisia rahoitusmahdollisuuksia Luontoarvot.fi-palvelun kautta
- osallistumme aktiivisesti perinnebiotooppien hoidon valtakunnallisen koordinaatioryhmän ja alueellisten yhteistyöryhmien toimintaan
- viestimme perinnebiotooppien ja luonnonlaitumien merkityksestä luonnon monimuotoisuudelle

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ TOIMIJOIDEN YHTEISTYÖLTÄ JA MUILTA TOIMIJOILTA, ETTÄ

- varmistetaan hallinnonalojen ja viranomaisten yksituumaisuus perinnebiotooppien ja luonnonlaitumien kunnostusta ja hoitoa koskevien tavoitteiden asettamisessa sekä tarvittavan rahoituksen järjestämisessä
- hoidetaan suurpetokantoja tavalla, joka mahdollistaa laiduneläinten pitämisen
- vahvistetaan toimintamalleja, jotka mahdollistavat laiduneläinten ja laidunnusta tarvitsevien alueiden kohtaamisen
- tuetaan perinnebiotooppien hoitoon liittyvää tutkimusta ja perinnebiotooppeja koskevan ajantasaisen tiedon ylläpitämistä

8. VAPAAEHTOISEN SUOJELUALUEIDEN PERUSTAMISEN JA ENNALLISTAMISEN LOIKKA

TAVOITTEET

- Vapaaehtoisuuteen perustuva luonnonsuojelualueiden perustaminen laajentaa Suomen suojelualueverkostoa sekä parantaa sen ekologista edustavuutta, kytkeytyneisyyttä ja kykyä sopeutua muuttuvaan ilmastoon. Vapaaehtoisuuteen perustuva ennallistaminen parantaa ekosysteemien tilaa ja niiden kykyä tuottaa ekosysteemipalveluita.
- Maanomistaja on tietoinen maillaan olevista potentiaalisista suojelu- ja ennallistamiskohteista sekä suojelun ja ennallistamisen toteutusmahdollisuuksista. Maanomistaja on määritellyt tavoitteensa suojelulle ja ennallistamiselle.
- Suojelu- ja ennallistamisvaihtoehdon valitseminen on maanomistajalle vähintään yhtä kannattavaa kuin alueen muunlainen taloudellinen hyödyntäminen.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ JÄRJESTÖILTÄ, ETTÄ

- kehitämme toimintamalleja potentiaalisten suojelu- ja ennallistamiskohteiden tunnistamisen parantamiseksi ja maanomistajaneuvonnan lisäämiseksi, jotta maanomistajille kerrotaan aina potentiaalisista kohteista ja niiden toteutusmahdollisuuksista
- vahvistamme METSO- ja Helmi-ohjelmien sekä luontoarvot.fi-palvelun markkinointia viestimällä mm. maanomistajien hyvistä kokemuksista ja monimuotoisuuden turvaamisen rahoitusmahdollisuuksista
- lisäämme METSO- ja Helmi-ohjelmiin soveltuvien kohteiden välitystoimintaa metsänhoitoyhdistyksissä
- selvitämme suojelualueiden perustamiseen ja ennallistamiseen liittyvien metsänhoitoyhdistysten palvelujen ja toimintatapojen kehittämistarpeet ja laadimme suunnitelman kehittämistoimien toteuttamiseksi
- kannustamme maanomistajia keskinäiseen yhteistyöhön ennallistamishankkeissa

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ TOIMIJOIDEN YHTEISTYÖLTÄ JA MUILTA TOIMIOILTA, ETTÄ

- vahvistetaan osaamista toimijalähtöisten ennallistamis- ja luonnonhoitohankkeiden ja -töiden suunnittelussa ja toteutuksessa
- kehitetään käytännönläheisiä ja maanomistajalähtöisiä toimintamalleja maanomistajien yhteisten ennallistamishankkeiden edistämiseksi sekä vesien johtamiseksi kuivahtaneille soille niiden luontaisen vesitalouden palauttamiseksi
- kehitetään ja otetaan käyttöön ohjauskeinoja, joiden avulla parannetaan vapaaehtoisen suojelun ja ennallistamisen taloudellista houkuttelevuutta sekä maanomistajille että heille palveluita tarjoaville toimijoille

ORGANISATIONERNAS SYFTE, MÅL OCH ÅTGÄRDER

MTK:s och SLC:s biodiversitetsplan består av syfte, mål och åtgärder. Helheten eftersträvar bevarande och främjande av naturens mångfald på ett sätt som kan samordnas med lönsam och hållbar livsmedels- och virkesproduktion. Färdplanen styr verksamheten så, att åtgärder som främjar mångfald utförs på organisationernas alla nivåer. Färdplanen verkställs under de kommande åren steg för steg på ett sådant sätt, att hållbarheten och långsiktigheten tryggas. MTK och SLC eftersträvar en omställning som är förutsägbar, kontrollerad och accepterad inom organisationerna och det praktiska jord- och skogsbruket.

Mål och åtgärder vilar på den forskningsbaserade kunskap som har insamlats under färdplanens beredningsarbete. Forskningen visar, att vi måste göra mera än tidigare för naturens mångfald. Skrivningarna strävar till att balansera ekologiska behov och de praktiska möjligheter som finns för genomförandet av planen. Den granskning av scenarier som ingår i jord- och skogsbrukets forskningsavsnitt ger en indikation om vilka effekter olika åtgärder skulle ha för naturens mångfald och samhället. Inget av de scenarier som granskas utgör dock som sådant en färdplan.

Det finns mycket skog i Finland, medan jordbruksmiljöerna är mindre omfattande. Ekonomiskogarna producerar flera nyttor från rekreation till virkesproduktion, medan åkrarna i huvudsak används för produktion av mat för människor. Dessa skillnader avspeglar sig också i färdplanens mål och åtgärder. I ekonomiskogarna är målet ställt vid att upprätthålla och förbättra mångfalden på bred front i hela omgivningen, medan mångfald och de åtgärder som vidtas i jordbruksmiljöer särskilt riktas till kantzoner samt kulturbiotoper och naturbeten. På åkermark beaktas mångfalden överlappande med matproduktion.

Jordbrukets viktigaste uppgift är att trygga en tillräcklig produktion av inhemska livsmedel. Även om endast sju procent av Finlands yta består av jordbruksmark, är det fråga om en betydande åkerresurs. Åkermarken ökar inte längre, eftersom nyröjning kommer att vara ringa till följd av politisk styrning. Detta är en bra utveckling ur mångfaldssynpunkt. Skiften med svag produktionskapacitet kan utnyttjas för effektivare mångfaldsåtgärder utan att äventyra vår matproduktion. Dessa åtgärder måste grunda sig på frivillighet, de inkomstförluster som detta medför måste kompenseras på ett rättvist sätt och de måste möjliggöra en marknadsstyrd inkomstbildning. Lönsamhet är en förutsättning för framgångsrik och hållbar matproduktion på lång sikt. Kostnaderna måste gå att täcka med större avkastning från marknaden.

Inom familjeskogsbruket kan man kombinera lönsam virkesproduktion, bevarande av naturvärden och skogens betydelse för människornas välmående. Ett ekonomiskt lönsamt skogsbruk skapar möjligheter att satsa också på mångfald. Skogsägarna måste få ekonomisk nytta av de åtgärder som främjar mångfald. Marknadsfinansiering av åtgärderna måste få en större roll än i dag för att verksamheten ska kunna utvecklas och för att kostnaderna för tryggheten av skogens nyttor ska fördelas rättvist. Skogsägarnas rätt och möjlighet till hållbart skogsbruk måste stödas och respekteras. Dessutom måste man hålla i minnet, att förändringar sker långsamt i skogsnaturen och att resultaten av mångfaldsåtgärder visar sig med en viss fördröjning.

Färdplanens mål och åtgärder är indelade i åtta teman, vilka omfattar allmän organisationsverksamhet, verksamhetsmiljö samt de centrala delarna av jord- och skogsbruksmiljöernas mångfald. Med organisationer avses i detta sammanhang de olika nivåerna i MTK:s och SLC:s organisationer, dvs. centralförbund, regionala producentförbund, lokala producentföreningar och skogsvårdsföreningar. De enskilda medlemmarna som utgör grunden för organisationerna fattar självständiga beslut om sina åtgärder, varför åtgärderna inte har utformats så att de gäller enskilda medlemmar. Utvecklingen av skogsvårdsföreningarnas tjänster och annan verksamhet utförs enligt den arbetsfördelning som framgår av Skogsägarna-strategin. Färdplanen tar också upp organisationernas syn på andra aktörers roll och samarbetet mellan olika aktörer, eftersom flertalet åtgärder inte är beroende endast av organisationerna själva.

SYFTE

MTK och SLC jämte sina medlemmar verkar för att trygga och främja naturens mångfald så, att den biodiversitetsförlust som är kopplad till jord- och skogsbruk avstannar och så att naturens mångfald återhämtar sig. Organisationerna bygger i samarbete med andra aktörer upp en stabil, förutsägbar och möjliggörande verksamhetsomgivning, där främjande av naturens mångfald är en oskiljbar del av hållbart, ansvarsfullt och lönsamt bedrivande av landsbygdsnärings.

1. NATURENS MÅNGFALD FÅR EN STARKARE ROLL I ORGANISATIONERNAS VERKSAMHET

MÅL

- Organisationernas olika nivåer och medlemskåren förstår betydelsen av biologisk mångfald som grund för livet och välbefinnande samt medlemmarnas näringsverksamhet. Inställningen till trygghet och främjande av naturens mångfald är positiv.
- Organisationernas mål och åtgärder för trygghet och främjande av naturens mångfald är kända på organisationernas olika nivåer och bland medlemskåren.
- Organisationernas förtroendevalda och personal främjar uppställda mål i sin verksamhet.
- Färdplanens verkställighet följs upp. Färdplanen uppdateras vid behov utgående från uppföljningen.
- Organisationerna vet hur medlemmarna förhåller sig till naturens mångfald och hurdan verksamhet medlemmarna förväntar sig av organisationerna i mångfaldsfrågor. Organisationerna främjar medlemmarnas behov i sin intressebevakning och sina medlemstjänster.
- Organisationerna respekterar medlemmarnas olika mål för utnyttjande av sin jord- och skogsbruksegendom och för sin näringsverksamhet. Upprätthållande och produktion av naturvärden upplevs som viktiga åtgärder vid sidan av produktion av livsmedels- och träråvaror.
- Naturens mångfald är en av tyngdpunkterna i organisationernas kommunikation, både internt och externt. Medlemmarna upplever att organisationernas kommunikation i mångfaldsfrågor är nyttig. Organisationernas positiva mediesynlighet i naturfrågor ökar.
- Skogsvårdsföreningarna har högklassigt kunnande i fråga om basåtgärder som är förknippade med biodiversitet inom skogsbruk och även specialkunskap om mångfald.
- Skogsägarna får alla tjänster inom naturens mångfald från sin skogsvårdsförening. Skogsvårdsföreningarna kan erbjuda naturvårdstjänster på ett affärsekonomiskt lönsamt sätt.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi tar färdplanens mål och åtgärder som en del av vår strategi, våra hållbarhetsmålsättningar och planeringen av vår verksamhet på alla nivåer i våra organisationer
- vi ökar de förtroendevaldas, personalens och medlemmarnas förståelse av den betydelse som biologisk mångfald har och vi stärker kunskapen om trygghet av naturens mångfald till exempel genom att sprida information om god praxis och verksamhetsmodeller samt genom att erbjuda skolningar
- vi väljer mätare för uppföljning av verkställandet av färdplanen
- vi utreder medlemmarnas, de förtroendevaldas och personalens åsikter genom regelbundna enkäter
- vi ställer upp en särskild plan över kommunikationen om mångfald, med vilken vi eftersträvar öka vår positiva synlighet och forskningsbaserad information om jord- och skogsbrukets hållbarhet
- vi utvecklar våra medlemsförmåner med sikte på naturens mångfald
- vi utvecklar skogsvårdsföreningarnas naturvårds- och miljöjänster genom att skapa produkthelheter och genom att skapa servicehelheter som möjliggör lönsam affärsverksamhet
- vi stärker kunnandet och verksamheten inom skogsvårdsföreningarnas nätverk av miljöakkunniga

2. MÖJLIGGÖRANDE VERKSAMHETSOMGIVNING OCH SAMARBETE SOM GRUND

MÅL

- Organisationerna bedriver konstruktivt samarbete med andra aktörer och intressentgrupper både inom sina egna branscher och branschöverskridande på nationell, regional och lokal nivå.
- Verksamhetsomgivningen stöder uppnående av de mål som ställs i färdplanen och utförande av åtgärderna.
- De styrmedel som används för att trygga och främja naturens mångfald är genomförbara, sporrande och rättvisa.
- Högklassig och verifierad naturkunskap stöder målsättningarna för naturens mångfald samt effektiv och kostnadseffektiv planering och verkställighet av åtgärder. Markägaren känner till och har möjlighet att bekanta sig med naturinformationen om sina områden.
- Marknaden är den mest betydande finansieringskällan för upprätthållande och förbättring av naturens mångfald. Miljöåtgärder, ekologisk kompensation och ekosystemtjänster har en fungerande marknad för naturvärden.
- Åtgärder som främjar naturens mångfald utförs så, att man samtidigt tryggar olika ekosystemtjänster och tar hand om egendomsskydd, lönsamma näringar, god skogsvård och matproduktion.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi satsar på vidareutveckling av tjänsten Luontoarvot.fi och att vi gör den bättre känd
- vi uppmuntrar gårdarna att producera naturvärden som en del av gårdens produktion och främjar inkomstbildning på basen av den bl.a. i samband med virkesaffärer och handel med naturvärden
- vi förutser och främjar nya affärsverksamhetsmöjligheter med koppling till naturens mångfald och ekosystemtjänster samt lönsamt utnyttjande av dessa möjligheter
- vi utnyttjar olika finansieringskällor på ett mångsidigt sätt för utveckling och produktion av organisationsverksamhet
- vi stärker samarbetet med olika aktörer, förvaltning, forskning och andra intressentgrupper för att främja projekt som stöder mångfald och för spridning av bästa praxis och kunskap
- vi stöder forskning av naturens mångfald som har koppling till jord- och skogsbruk

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV SAMARBETET MELLAN AKTÖRER OCH AV ANDRA AKTÖRER, ATT

- mätning och uppföljning av miljöeffekter ska utvecklas i syfte att skapa ett pålitligt och transparent system
- omfattning, kvalitet, tillgänglighet och användbarheten av naturkunskap ska förbättras och det ska utvecklas ett datasystem som bättre än förr tryggar att information om biologisk mångfald är bättre tillgänglig för skogsproffs, markägare och lantbruksproducenter i deras vardag
- enhetlig tolkning och enhetligt beslutsfattande mellan olika myndigheter ska tryggas, liksom informationsgången mellan myndigheter
- en tillräcklig och långsiktig statlig finansiering ska tryggas för verkställigheten av METSO- och Helmi programmen och EU:s restaureringsförordning samt naturvårdsåtgärder enligt incitamentssystemet för skogsbruket

- tillräckliga resurser ska styras till forskning om naturens mångfald inom jord- och skogsbruket och till uppföljning av hur naturens mångfald och naturkvaliteten utvecklas
- en gemensam målsättning ska skapas för målmedveten utveckling av en marknad för naturvärden
- stöd för beslutsfattande och inlärningsmiljöer ska utvecklas för både sakkunniga och markägare för att de bättre ska förstå och beakta mångfalden
- samarbete och informationsgång ska förbättras mellan skogsbrukets olika aktörer för att utveckla verksamhetsmodeller som tryggar att informationen om naturobjekt, strukturdrag och utförande av åtgärder ska förmedlas genom hela utförandekedjan
- satsningar på sporrande kommunikation

3. EKONOMISKOGARNAS VÄRDEFULLA NATUROBJEKT TRYGGAS

Ekonomiskogarnas värdefulla naturobjekt avser naturtyper och livsmiljöer som är skyddade enligt lag, objekt som ska bevaras enligt certifieringskraven, objekt som fyller METSO-kraven eller andra objekt som skyddas på basen av markägarens frivilliga åtgärder samt sådana livsmiljöer för hotade arter som inte är tryggade i lag.

MÅL

- Skogsägaren känner till ekonomiskogarnas värdefulla naturobjekt på sina marker. Skogsägaren har definierat sina mål för bevarande av värdefulla naturobjekt på sin mark. Målsättningarna förmedlas vidare och förverkligas i utförandekedjan.
- Ekonomiskogarnas värdefulla naturobjekt bevaras genom att lämna dem ytter om skogsbruksåtgärder eller genom att behandla dem med specialåtgärder.
- Effekterna och kostnadseffektiviteten stärks genom att koncentrera åtgärder till de objekt som är värdefullast för mångfalden och för tryggnad av hotade arter.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi förbättrar skogsvårdsföreningarnas och skogsägarnas kunskaper i fråga om att identifiera och bevara värdefulla naturobjekt i ekonomiskog
- vi i skogsvårdsföreningarna tar i bruk åtgärder enligt verksamhetsmodellen Tryggnad av hotade arter vid behandling av skog
- vi reder ut utvecklingsbehov för skogsvårdsföreningarnas tjänster och verksamhetsmodeller med anknytning till naturobjekt och skötsel av dem och att vi ställer upp en plan för genomförande av utvecklingsåtgärderna
- vi informerar markägarna om olika finansierings- och stödsystem och marknaden för naturvärden för att erhålla finansiering för bevarande av naturobjekt och för naturvårdsarbeten och -projekt

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV SAMARBETET MELLAN AKTÖRER OCH AV ANDRA AKTÖRER, ATT

- informationsgången mellan olika aktörer ska förbättras så att informationen om naturobjekt och skogsägarens målsättningar för dem ska nå alla som är delaktiga i åtgärdskedjan
- det ska initieras ett gemensamt lundprogram för olika aktörer, där skogsbrukslundar identifieras och markeras i platsdatasystem i samband med skogsbruksåtgärder och skogsbruksplanering. Dessutom ska behandlingsmodellerna för lundar i ekonomiskog preciseras för att trygga naturvärden
- det ska utvecklas verksamhetsmodeller, där man i den omedelbara närheten till naturobjekt kan agera på ett sätt som stöder objektets mångfaldsvärden och på det sättet öka naturobjektets effektiva areal
- platsdata som stöder identifikation av naturobjekt och förhandsplanering ska utvecklas, användningen av sådan platsdata ska utvecklas
- det ska tryggas att definitionerna av objekten, deras avgränsning och anvisningarna för behandling av dem är tydliga och att anvisningarna från olika förvaltningsgrenar inte är motstridiga
- ersättningspraxisen ska utvecklas i en sådan riktning, att den stöder tryggnad av större helheter

4. STRUKTURDRAG SOM ÄR VIKTIGA FÖR MÅNGFALD I EKONOMISKOG STÄRKS

MÅL

- Skogsägaren har fastställt sina mål för bevarande och stärkande av strukturdrag samt olika skogsbruksmetoder. Målen förmedlas vidare i utförandekedjan och de förverkligas.
- Strukturdrag som är värdefulla för mångfalden i ekonomiskogar bevaras och de stärks genom att strukturdragen beaktas bättre än tidigare vid planeringen och utförandet av skogsbruksåtgärder samt uppföljningen av åtgärdernas kvalitet.
- Effektiviteten och kostnadseffektiviteten stärks genom att åtgärderna riktas särskilt till objekt som är värdefulla för mångfalden och för tryggheten av hotade arter.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi ställer upp en studiehelhet som behandlar strukturdrag som är viktiga för ekonomiskogarnas mångfald, vilken riktar sig till skogsägare och koncentrerar sig på betydelsen av mångfald i ekonomiskogar och praktiska naturvårdsåtgärder i ekonomiskog
- vi i skogsvårdsföreningarna utvecklar och tar i bruk sådan praxis (t.ex. Monimetsä-modellen), med vars hjälp man kan trygga att skogsägarens naturvårdsmålsättningar reds ut och förverkligas vid planering och utförande av åtgärder
- vi reder ut vilka utvecklingsbehov för skogsvårdsföreningarnas tjänster och praxis det finns med anknytning till strukturdrag och vi gör upp en plan för verkställande av utvecklingsåtgärderna
- vi utvecklar och tar i skogsvårdsföreningarna i bruk en verksamhetsmodell, med vars hjälp vi efter fullmaktsaffärer och andra tjänster kan rapportera till skogsägaren på vilket sätt skogsägarens mångfaldsmålsättningar har förverkligats

NATURVÅRDSTRÄD

MÅL

- Grova naturvårdsträd lämnas på ett bestående sätt i alla skeden av behandling av skog så, att antalet naturvårdsträd ökar och tryggar dödvedskontinuiteten. Särskilt ökar mängden gamla och grova lövnaturvårdsträd samt grupper och bestånd av naturvårdsträd.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi registrerar informationen om grupper av naturvårdsträd i skogsvårdsföreningarnas platsdatasystem
- vi i skogsvårdsföreningarna utnyttjar platsdata och naturvårdsträdverktyg för val och placering av naturvårdsträd och grupper av naturvårdsträd (t.ex. koncentrerat till skyddszoner eller i anslutning till naturobjekt)
- vi utvecklar verksamhetsmodeller och samarbete mellan skogsägare för att vid planeringen skapa grupper av naturvårdsträd, vilka bildar helheter som stöder naturobjekt över fastighetsgränserna
- vi utvecklar förutsättningarna för att erhålla ekonomisk nytta av naturvårdsträd som en del av virkeshandel och handel med naturvärden

DÖD VED

MÅL

- Grov död ved bevaras och produceras så, att vi går mot en situation där det i ekonomiskogarna i genomsnitt finns 10 m³/ha död ved av olika murkenhet och beskaffenhet. Koncentration av död ved skapas särskilt i närhet av naturobjekt så att skaderisken minimeras.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi informerar om dödvedens betydelse, korregerar missuppfattningar om dödvedens skaderisker och uppmanar till att tillverka konstgjorda högstubbar
- vi i skogsvårdsföreningarna utvecklar och tar i bruk kvalitetsuppföljning för bevarande av stående och liggande död ved vid virkesdrivning och markberedning
- vi avstår från att avlägsna grov död ved från skogen

BLANDBESTÅND, SÄRSKILT INSLAG AV LÖVTRÄD

MÅL

- Skogarnas mångfald och resiliens stärks genom mångsidigare trädslagspalette, blandbestånd och större inslag av lövträd så, att lövträdsinslaget i ekonomiskogar i genomsnitt är 10 procent. Lövträdsinslaget ökas särskilt på sådana växtplatser, där lövträd har naturlig framgång.
- Lövträd bevaras i alla skeden av skogsbruket ända från plantskogsvården så att det finns värdefulla naturvårdsträd att lämna kvar vid slutavverkningen.
- Klövdjursstammarnas storlek är sådan, att den stöder större inslag av lövträd och grundande av lövträdsdominerade bestånd. Markägarna kan påverka den målsatta klövdjursstammen på ett effektivt sätt.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi utvecklar arbetsanvisningarna för planering och verkställande av skogsvård och -användning så, att de beaktar främjande av blandbestånd och odling av lövträdsdominerade bestånd
- vi informerar om bevarande av lövträd med ringa ekonomiskt värde
- vi förbättrar kunskanget för identifiering av objekt som lämpar sig för kultur av blandbestånd och för tillämpning av skogsbruksmetoder som gynnar blandbestånd

SKYDDSZONER VID VATTENDRAG OCH SMÅVATTEN

MÅL

- Kring vattendrag och småvatten lämnas en skyddszon vars bredd varierar utgående från objektets beskaffenhet för att trygga vattnets tillstånd samt vattenmiljöns och strandskogens mångfald.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi tryggar att skyddszonerna förverkligas minst i den omfattning som certifieringen förutsätter
- vi placerar grupper av naturvårdsträd på skyddszoner då det är motiverat
- vi utnyttjar platsdata för fastställande av skyddszonens bredd och vi sparar uppgifterna om skyddszonens bredd i skogsvårdsföreningarnas platsdatasystem

BRANDSKADAD VED OCH BRANDKONTINUUM

MÅL

- Öka hyggesbränning och bränning av grova naturvårdsträd samt annat utnyttjande av eld på ett sätt som gynnar mångfalden på ett sådant sätt, att arealen hyggesbrända och svedda områden ökar och så, att hyggesbränningarna riktas till samma områden för att skapa brandkontinuum.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi i skogsvårdsföreningarna utvecklar och tar i bruk en verksamhetsmodell, med vilken objekt som lämpar sig för hyggesbränning kan identifieras i planeringsskedet och att avverkning och placering av naturvårdsträd planeras på ett sätt som stöder hyggesbränning samt tryggar att markägaren har fattat beslut om den fortsatta behandlingen av området som bränns
- hyggesbrända och brända områden sparas i skogsvårdsföreningarnas platsdatasystem
- vi bildar en grupp experter inom nyttig användning av eld som en del av skogsvårdsföreningarnas nätverk av naturvårdssakkunniga
- vi tryggar att skogsägarna och aktörerna känner till det förnyade stödsystemet för hyggesbränning

SKYDDSBUSKAGE OCH SKIKTAT TRÄDBESTÅND

MÅL:

- Plantskogsvård och gallringar utförs på ett sätt som gynnar mångsidig skogsstruktur och mångfald genom att undvika onödiga röjningar och genom att lämna skyddsbuskage. Lövträd av ringa ekonomisk betydelse och enar lämnas som naturliga buskage.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi skapar anvisningar för skapande av mångsidigare skogsstruktur och identifiering av de bästa platserna för skyddsbuskagen

SKOGSBRUKSMETODER

MÅL

- Skogsägarna känner till möjligheterna att tillämpa olika skogsbruksmetoder och vilka effekter de har i sin skog.
- Olika skogsbruksmetoder tillämpas i enlighet med skogsägarens målsättningar för att göra skogarnas struktur mångsidigare.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi upprätthåller och stärker skogsvårdsföreningarnas kunnande om olika skogsbruksmetoder och deras tillämpning i praktiken
- vi identifierar potentiella objekt för kontinuitetsskogsbruk och informerar skogsägarna om de olika skogsbruksmetodernas möjligheter med respekt för skogsägarnas målsättningar
- vi förhåller oss faktabaserat och neutralt till olika skogsbruksmetoder och vi ger rådgivning om dem enligt likadana principer

TORVMARKSSKOGAR

MÅL

- Naturens mångfald stärks som en del av övergripande och mångsidig planering av torvmarksskogar och genom att öka samarbetet mellan markägare.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi i skogsvårdsföreningarna utarbetar och tar i bruk en service- och verksamhetsmodell för övergripande och mångsidig planering av torvmarksskogar
- vi utarbetar anvisningar för god praxis och egenövervakning till skogsvårdsföreningarna för istandsättningsdiktningprojekt, för att undvika onödig istandsättning av diken, för att förhindra onödigt fördjupande eller ökande av antalet diken och för att trygga att vattenvården är högklassig
- vi tillämpar bästa tillgängliga vattenvårdslösningar i de projekt som planeras och verkställs av skogsvårdsföreningarna
- vi främjar samarbete mellan markägare för att möjliggöra betraktelse av hela avrinningsområden
- vi informerar skogsägarna om de stöd enligt incitamentssystemet för skogsbruket som riktas till övergripande planering av torvmarksskogar och vattenskyddskonstruktioner

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV SAMARBETET MELLAN AKTÖRER OCH AV ANDRA AKTÖRER, ATT

Förbättrat samarbete

- informationsgången mellan olika aktörer ska förbättras för att informationen om strukturdrag och skogsägarnas målsättningar ska förmedlas till alla parter i åtgärdskedjan
- fungerande verksamhetsmodeller ska utvecklas och sammanställs för att öka samarbetet mellan markägare och för att förbättra informationsutbytet mellan olika aktörer så att planering på områdesnivå kan förbättras
- informationsutbytet om utvecklingsprojekt och utförande av naturvårdsåtgärder ska förbättras
- möjligheterna till gemensam användning av resurser för hyggesbränning ska utredas
- aktörernas samarbete ska förbättras på brandkontinuum för att förbättra effekten genom bättre riktande och koncentration av åtgärderna
- kvalitetsuppföljningen av naturvård i ekonomiskog ska utvecklas och införlivas på ett täckande sätt i kvalitetsuppföljningen av skogsbruksåtgärder och verifiering av natureffekter

Utveckling av platsdata

- platsdatabaserade verktyg ska utvecklas för att identifiera objekt, där buskage och skittat trädbestånd skulle ge särskilt stor nytta för mångfalden
- möjligheterna att spara naturvårdsträd och andra naturvårdslösningar i platsdatasystem för att kunna utnyttjas av skogsägarna ska förbättras
- verktyget för naturvårdsträd ska vidareutvecklas och möjligheterna att identifiera grupper av naturvårdsträd i uppgifterna om skogstillgångar ska förbättras
- effektiva platsdatasystem för övergripande och mångsidig planering av skogsvård i torvmarksskogar ska utvecklas
- information om olika organisationers utförda hygges- och naturvårdsbränningar samt naturliga skogsbrandskadeområden ska sparas i platsdatasystem som grund för planering av brandkontinuum

Mera forskning

- verksamhetsmodellerna för naturvårdsträd i skogsbruket ska utvecklas med utgångspunkt i forskningsbaserad kunskap
- forskning om blandbestånd i skogsbruket ska stärkas och det ska skapas modeller för förnyande och kultur av olika blandbestånd
- det ska utvecklas en modell för identifiering av potentiella blandbestandsobjekt
- forskning om kontinuitetsskogsbruk och dess funktion ska upprätthållas och ökas

Bättre kunskande

- bevarandet av kunnandet om hyggesbränning ska tryggas och delandet av mångsidigt kunnande och kunskap mellan aktörerna ska stärkas
- kunskap om hyggesbränning ska införlivas starkare i yrkes- och kompletteringsutbildningen

Övrigt

- tillgången på högklassigt odlingsmaterial ska tryggas för att möjliggöra grundande av lövträds- och blandbestånd
- klövdjursbestånden ska begränsas genom fungerande tillstånds- och jaktpraxis på ett sätt som gör det möjligt att grunda lövträdsbestånd

5. MÅNGSIDIGARE ÅKERMARK

ÅKERMARKENS EGENSKAPER

MÅL

- Åkermarkens struktur, vattenhushållning och odlingsskick förbättras så att jordmånens mångfald förbättras, vilket är grunden för en mångsidig flora och fauna på åkerområden.
- Monokulturer av en odlingsväxt tillämpas inte med undantag för odling av specialväxter. Markstrukturen förbättras genom mångsidigare växtföljder och på en betydande del av arealen övergår man till växtföljder som omfattar olje- och proteinväxter. Odlingen av dessa grödor sker marknadsorienterat.
- Vallarealerna inom miljösystemet ökar på ett kontrollerat sätt så att en balanserad helhet bevaras.
- Arealen för fånggrödor ökar till 350 000 hektar.
- Andelen äkta växttäckor som bevaras till våren ökar betydligt.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi informerar lantbruksproducenterna om de positiva effekterna av nya, hållbara odlingsmetoder och uppmuntrar dem att tillämpa dessa
- vi sprider information i våra nätverk om goda praktiska lösningar för fånggrödor och äkta växttäckor i olika odlingsförhållanden

ANVÄNDNINGEN AV VÄXTSKYDDSMEDEL

MÅL

- Användningen av växtskyddsmedel är behovsanpassad och alternativa växtskyddsåtgärder, så som effektiviserad växtföljd tillämpas.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi informerar om ansvarsfull användning av växtskyddsmedel

MILJÖVALLAR OCH MÅNGFALDSAREALER

MÅL

- Ekologiskt rika vallarealer ökar.
- Mångfaldsarealerna ökar betydligt.
- Betesgång på åkermark ökar.
- Livskraften för ursprungsraser och -växter tryggas.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi uppmuntrar till grundande av fleråriga mångfaldsvallar på de svagaste skiftena, särskilt sådana som är i spannmålsodling, på ett sätt som beaktar jordförbättringens och pollinerarinsekternas behov
- vi uppmuntrar gårdarna att tillämpa betesgång på åker så att det främjar naturens mångfald som en integrerad del av god djurhållning genom att informera om betesgångens fördelar
- vi främjar en marknadsorienterad och konsumentstyrd ökning av ekoproduktionen

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV SAMARBETET MELLAN AKTÖRER OCH AV ANDRA AKTÖRER, ATT

- den inhemska marknaden för olje- och proteinväxter ska öka genom att användningen av dessa ökar i foder- och livsmedelsindustrin
- proteinväxternas användbarhet ska förbättras genom att trygga växtförädlingens resurser och genom att utöka växtartspaletten
- stödnivån för fånggrödor ska bevaras på minst nuvarande nivå
- stödsystemet ska ändras så, att den bakre gränsen för grundande av växttäckte avlägsnas; grundande av växttäckte ska likställas med sådd av höstsäd, där det är på odlarens ansvar att åstadkomma en gröda, inklusive beslut om såddtidpunkt; genom övervakning kan man konstatera växttäcktet vid växtperiodens utgång och på våren före odlingssäsongen inleds
- de växtartskoder som anmäls i stödansökan ska utvecklas så, att de ger nyttigare information än för närvarande om mångfalden
- mera skolning ska riktas till lantbruksproducenterna om användningen av växtskyddsmedel så att målsättningen av behovsanpassad användning främjas
- ekologiskt och ekonomiskt lönsam uppfödning av ursprungsraser ska tryggas genom stödpolitik och utveckling av produktmarknaden
- avsättningen för ekoprodukter ska förbättras genom att höja förädlingsgraden och genom offentlig upphandling

6. SÄRSKILD FOKUS PÅ KANTZONER

MÅL

- Lantbruksproducenterna känner till vilken betydelse åkerrenar, områden mellan åker och skog samt kantskogar har för naturens mångfald. Producenterna har fastställda mål för skötsel av kantzoner på ett sätt som gynnar mångfalden.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi informerar om kantzonernas betydelse för naturens mångfald
- vi uppmuntrar till omfattande utvidgning av kantzonerna in på åkerområdet vid skuggiga, våta, solexponerade kantområden och kantzoner med låg produktionsförmåga av andra orsaker och vi uppmuntrar till att röja bort överflödigt vegetation från kantzonsskogar
- vi uppmuntrar till sådana skötselmetoder av enskilda vägar och åkervägar som utnyttjar hela blomningstiden för de växter som växer på vägrenen till förmån för naturens mångfald

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV SAMARBETET MELLAN AKTÖRER OCH AV ANDRA AKTÖRER, ATT

- det ska initieras ett nationellt kantzonsprogram, med målsättning att stärka forskning av kantzonernas mångfald, definiera lämplig kantzonsväxtlighet samt behandlingsmodeller och -anvisningar för olika områden samt att öka kunskap och rådgivning om skötsel av kantzoner
- åtgärder i kantzoner ska stödjas från andra finansieringskällor än CAP-medel

7. TILLRÄCKLIG, HÖGKLASSIG SKÖTSEL AV KULTURBIOTOPER OCH NATURBETEN

MÅL

- Arealen för skötta kulturbiotoper är 52 000 hektar och skötseln av objekten är av hög kvalitet.
- Förutsättningarna för betesgång på naturbeten förbättras.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi förbättrar de marknadsorienterade finansieringsmöjligheterna för skötsel av kulturbiotoper genom tjänsten Luontoarvot.fi
- vi deltar aktivt i arbetet i den nationella koordineringsgruppen för skötsel av kulturbiotoper och i regionala samarbetsgruppers verksamhet
- vi informerar om kulturbiotopernas och naturbetenas betydelse för naturens mångfald

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV SAMARBETET MELLAN AKTÖRER OCH AV ANDRA AKTÖRER, ATT

- det ska tryggas att förvaltningsgrenarna och myndigheterna har en gemensam syn på målsättningarna för istandsättning och skötsel av kulturbiotoper och naturbeten samt kring ordnandet av nödvändig finansiering
- stammarna av stora rovdjur ska vårdas på ett sätt som gör det möjligt att hålla betande djur
- det sker en stärkning av verksamhetsmodeller som förbättrar möjligheterna för att betande djur och områden som behöver avbetning möts
- forskning kring skötsel av kulturbiotoper behöver stöd och det behövs uppdaterad information om kulturbiotoper

8. ETT UPPSVING FÖR GRUNDANDE OCH RESTAURERING AV FRIVILLIGA SKYDDSOMRÅDEN

MÅL

- Grundandet av naturvårdsområden på frivillig bas utvidgar Finlands nätverk av skyddsområden och förbättrar nätverkets representativitet, enhetlighet och klimatresistens. Frivillig restaurering förbättrar ekosystemens tillstånd och deras förmåga att producera ekosystemtjänster.
- Markägarna är medvetna om potentiella skydds- och restaureringsobjekt på sin mark jämte möjligheterna att verkställa skydd och restaurering. Markägarna har fastställt mål för skydd och restaurering.
- Det är ekonomiskt minst lika lönsamt för markägarna att välja skydds- eller restaureringsalternativ som det är att välja annat ekonomiskt utnyttjande av sin mark.

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV ORGANISATIONERNA ATT

- vi utvecklar modeller för identifiering av potentiella skydds- och restaureringsobjekt och för ökad rådgivning till markägare så, att markägarna alltid får information om potentiella objekt och möjligheterna att vidta åtgärder
- vi stärker marknadsföringen av METSO- och Helmi-programmen samt luontoarvot. fi-tjänsten bland annat genom att informera om markägarnas goda erfarenheter och finansieringsmöjligheterna för att trygga mångfald
- vi i skogsvårdsföreningarna ökar förmedlingen av objekt som lämpar sig för METSO- och Helmi-programmen
- vi utvärderar vilka utvecklingsbehov det finns för skogsvårdsföreningarnas tjänster och verksamhetsmodeller kring grundande och restaurering av skyddsområden och vi utarbetar en plan för verkställande av utvecklingsåtgärderna
- vi sporrar markägarna till samarbete kring restaureringsprojekt

FÖR ATT NÅ MÅLSÄTTNINGARNA, KRÄVS DET AV SAMARBETET MELLAN AKTÖRER OCH AV ANDRA AKTÖRER, ATT

- kunskandet i planering och utförande av aktörsinitierade restaurerings- och naturvårdsprojekt ska stärkas
- det ska utvecklas praktiska och markägarorienterade verksamhetsmodeller för främjande av gemensamma restaureringsprojekt samt för att leda vatten till upptorkade torvmarker för att återställa deras naturliga vattenhushållning
- det ska utvecklas och tas i bruk styrmetoder för att förbättra de ekonomiska incitamenten för att genomföra frivilligt skydd och restaurering både för markägarna och aktörer som erbjuder tjänster till markägarna

SLC

Metsänomistajat